

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

3-4 (11-12)

РІК ВИДАННЯ ТРЕТІЙ

Видає:
Українське Історичне Товариство

Published by
The Ukrainian Historical Association

Головний Ред.: Любомир Винар

Chief Editor: Lubomyr Wynar

Редакційна Колегія:

Editorial Committee:

Марко Антонович, Богдан Винар,
Олександр Домбровський, Михайло
Ждан, Ігор Каменецький, Роман
Климкевич, Теодор Мацьків,
Ярослав Пастернак, Наталія По-
лонська-Василенко.

Marko Antonovych, Alexander Dom-
browsky, Ihor Kamenetsky, Roman
Klimkevich, Theodor Mackiw, Jaros-
law Pasternak, Natalia Polonska-
Wasylenko, Bohdan Wynar, Mykhaj-
lo Zhdan.

Адреса Редакції і Адміністрації:

“The Ukrainian Historian“
P. O. Box 261
Bowling Green, Ohio 43402
USA

Український Історик виходить 4 рази на рік (квартальник).

Річна передплата \$ 5.00

Редакція в порозумінні з автором може скорочувати і виправляти статті. Прохається авторів надсилати матеріали в двох машинописних примірниках, статті обсягом не більше 20 стор., рецензії, замітки і листи до 10 стор. Не прийняті до друку рукописи авторам не повертаються. Передруки дозволені лише за згодою Головного Редактора.

The content of this publication cannot be reprinted without permission of the Editor.

З М І С Т

<i>Олександр Оглоблин: Микола Василенко й Вадим Модзалевський</i>	5
<i>Любомир Винар: Ранні історичні праці М. Грушевського і київська історична школа В. Антоновича</i>	26
<i>Теодор Мацьків: Гетьман Іван Мазепа — князь Священної Римської Імперії</i>	33
НАШІ ЮВІЛЕЇ	
<i>Наталія Полонська-Василенко: Микола Прокопович Василенко — життя та наукова діяльність</i>	41
МЕМУАРИСТИКА	
<i>Микола Василенко: Історія мого приват-доцентства</i>	52
ГЕРАЛЬДИКА І СФРАГІСТИКА	
<i>Роман О. Климкевич: Герби міст Полісся</i>	59
ІН МЕМОРІЯМ	
<i>Олександр Домбровський: Леонід Соневицький</i>	66
<i>Семен Підгайний</i>	68
З АРХІВУ	
<i>В. Ю. Кисілевський: Опис Правобережної України в Атласі Йоанеса Янсонія</i>	72
НАУКОВІ КОНФЕРЕНЦІЇ	
<i>Василь Омельченко: Наукова конференція Історичної Секції УВАН</i>	78
ОГЛЯДИ-РЕЦЕНЗІЇ	
<i>Ілля Витанович, Історія українського кооперативного руху, Чикаго, 1964 (Богдан Винар)</i>	83
<i>Микола Ковалевський, При джерелах боротьби, Інсбрук, 1960 [В. Дорошенко (†)]</i>	86
<i>Іван Власовський, Нарис історії Української Православної Церкви (Іван Світ)</i>	89
<i>Theophil Hornykiewicz, Ereignisse in der Ukraine 1914—1922, Philadelphia, 1966. (Т. Мацьків)</i>	91
<i>Древнорусское государство и его международное значение, Москва, 1965 (М. Ждан)</i>	93
<i>Митр. Василь Липківський, Історія Української Православної Церкви, Вінніпер, 1961 (Андрусяк)</i>	95

Кость Паньківський, Роки німецької окупації, Нью-Йорк, 1965 (Л. Биковський)	97
Stefan Kuczynski, Studia z dziejów Europy Wschodniej X—XVII w., War- szawa, 1965 (М. Ждан)	99
Історичні джерела та їх використання, Київ, 1964 (М. Ждан) .	100
Польська українознавча мемуаристика (Л. Биковський) . . .	102

БІБЛІОГРАФІЯ

Бібліографія праць М. П. Василенка .	103
--------------------------------------	-----

ХРОНІКА

Століття Михайла Грушевського	110
Інститути, З'їзди, Конференції	112
(Українське Історичне Товариство, УВАН, НТШ)	
Вістки з України	117

БІБЛІОГРАФІЧНІ НОТАТКИ	118
------------------------	-----

Від Редакції	122
--------------	-----

CONTENTS

<i>Alexander Ohloblyn: Mykola Vasylenko and Vadym Modzalevsky</i>	5
<i>Lubomyr Wynar: Early Historical Works of Mykhailo Hrushevskyj and the Historical School of V. Antonovych</i>	26
<i>Theodor Mackiw: Hetman Ivan Mazepa — Prince of the Holy Roman Empire</i>	33
<i>N. Polonska—Vasylenko: Mykola Vasylenko; His Life and Scholarly Work</i>	41
<i>Mykola Vasylenko: Memoires</i>	52
<i>Roman O. Klymkevych: Coat of Arms of Cities of Polissia</i>	59
<i>Alexander Ohloblyn: Semen Pidhajnyj (1907—1965)</i>	68
*** : Leonid Sonevtskyj (1922—1966)	66
<i>V. Ju. Kysilevsky: Description of Right Bank Ukraine in Ioannes Janssonii's Atlas</i>	72
<i>Vasyl Omelchenko: Conference of Historical Section of UVAN</i>	78
Reviews	83
Bibliography of Works of M. P. Vasylenko	103
Chronicle	110
Bibliographical Notes	118

ERRATA

На сторінці 3-тій у Змісті надруковано —

<i>Олександр Домбровський</i> : Леонід Соневицький .	66
Семен Підгайний	68

Має бути —

<i>Олександр Оглоблин</i> : Леонід Соневицький	66
„ Семен Підгайний	68

СТОЛІТТЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

1966 рік — ювілейний рік Михайла Грушевського. Українські і чужинецькі наукові установи та громадські організації відзначають століття з дня народження корифея української історичної науки й одного з найвидатніших діячів українського національного відродження ХХ століття. Ще завчасно робити підсумки ювілейних святкувань, які закінчаться в наступному році, — тому в нашій замітці обмежуємося насамперед до хронологічного переліку помітніших ювілейних відзначень, присвячених Грушевському.

7. V. 1966 у Дітройті заходами Українського Історичного Товариства і Групи УВАН у Дітройті відбувся вечір, М. Грушевського; проф. Любомир Винар виголосив доповідь «Молоді роки Михайла Грушевського». Вечір відкрив інж. Ярослав Зубаль, секретар групи УВАН у Дітройті.

29. IX. — за ініціативою д-ра Антона Жуковського відзначено в Сенаті і Палаті Репрезентантів ЗДА століття з дня народження Грушевського, як світової слави історика і першого Президента Української Народної Республіки.

29 вересня на засіданні Сенату, сен. Мілтон Р. Янг виголосив коротку промову про проф. Грушевського та просив, щоб Сенат вшанував століття його народин. Рівночасно сенатор Янг запропонував надрукувати в Конгресовому Рекорді лист-меморіал д-ра А. Жуковського про Грушевського і статтю д-ра Любомира Винара про Ювілей Грушевського, як також зложену ним бібліографію праць Грушевського. Ці матеріали були видруковані в 165 числі Конгресового Рекорду.

Того ж дня сен. Квентін Бурдік з Норд Дакоти, коротким словом

вшанував в Сенаті проф. Грушевського

Подібну акцію провели в Коч-гресі ЗДА конгресмени з Норт Дакоти, Марк Ендрюс і Ролянд Ред-ли. 3 жовтня конгресмен Ендрюс на засіданні Конгресу короткою промовою вшанував проф. Грушевського, а 5 жовтня конгресмен Редлін, на основі статті Л. Винара, довгою промовою вшанував Ювілей Грушевського.

29. IX. Осередок Українознавчих Студій у Вашингтоні відзначив Ювілей Грушевського доповіддю проф. Володимира Гуцула з Каліфорнійського Університету, присвячену життю й творчій праці Грушевського.

9. X. — на XV науковій конференції НТШ в Канаді проф. Богдан Бодурович з Торонтського Ун-ту виголосив доповідь н. т. «Михайло Грушевський в оцінці західньо-європейських і американських історіографів».

29. X. У Денвері відбулося засідання Денверської Групи УВАН, присвячене 100 літтю з дня народження Грушевського, — за наступним словом про М. Грушевського інж. Л. Биковського і спогадами Романа Чвбатового, гімназійного професора, про М. Грушевського і його родину.

12. XI. — заходами відділу НТШ в Оттаві (Канада), відбулася доповідь д-ра Р. Олійника (Рахманно-го) про життя і діяльність Грушевського. Після цього виголосив сенатор проф. П. Юзик.

12. XI. — заходами Українського Історичного Товариства, Осередку Праці НТШ в Клівленді та Асоціації Українських Професорів на Американських Університетах відбувся ювілейний вечір М. Грушевського; д-р Любомир Винар виголосив доповідь про життя і творчість Грушевського. Вступне слово мав д-р Михайло Пап.

21. X. З рамени Спілки Українських Журналістів, у Домі Української Науки у Мюнхені відбулася доповідь проф. Панаса Феденка п. н. «Михайло Грушевський — історик і політик».

19. XI. У Мюнхені Німецько-Українське Товариство організувало святочну академію в честь М. Грушевського і Р. Ф. Кайндля. Доповідь про «Грушевського, як науковця» виголосив проф. Болько фон Ріхтгофен.

9. XII. — У Мюнхені заходами Семінара для східноєвропейської і південноєвропейської історії Мюнхенського (німецького) університету і Наукового Товариства ім. Шевченка в Європі відбулася ювілейна конференція, присвячена століттю з дня народження М. Грушевського.

Конференцію відкрив Георг Штатдмюллер, звичайний професор історії Східної Європи Мюнхенського університету. У своєму вступному слові проф. Штатдмюллер підкреснув значення М. Грушевського для української історії, для історіографії східноєвропейської і для західного світу.

Ювілейну доповідь виголосив проф. історії Східної Європи Гайдельбергського університету Гельмут Нойбауер. Прелегент у своїй доповіді подав найважливіші етапи наукового шляху М. Грушевського; про його місце в українській історіографії, створення ним школи українських істориків, його зв'язок з німецькими істориками і вплив його на них (напр., на Otto Hetzscha) та про співпрацю його з істориками Східної і Південносхідної Європи.

На закінчення святочних сходи проф. В. Кубійович розказав про заслуги Грушевського для НТШ, про його велику видавничу діяльність й про Грушевського як політика.

18. XII. — Історична Секція УВАН, Історично-Філософська Секція НТШ і Українське Історичне Товариство у викладовій залі

УВАН у Нью-Йорку, відбули урочисту пленарну конференцію, присвячену сторіччю з дня народження М. Грушевського. Конференцію провів проф. Олександр Оглоблин. Виголошено доповіді:

Проф. Олександр Оглоблин: «Михайло Грушевський на тлі доби». Доповідач зазначив, що великий український учений не вкладається в проблематику одної доби, бо М. Грушевський жив і творив на протязі кількох історичних діб, повних своїх специфік і проблем. Він схарактеризував Грушевського на тлі періодів 1860—1880, 1880—1917, 1917—1918, і на тлі пореволюційної доби. На тлі багатого джерельного матеріалу доповідач дав повний образ вкляду Грушевського в історіографію, суспільно-громадське, політичне і культурне життя України.

Проф. Омелян Прицак: «Історіософія Михайла Грушевського». Прелегент проаналізував народницьку історіософію Грушевського, на якій Грушевський базував свої основні історичні праці.

Проф. Ярослав Пеленський: «Суспільно-політичні ідеї Мих. Грушевського». Доповідач проаналізував еволюцію суспільно-політичного світогляду Грушевського, який, на його думку, еволюціонував у своїх поглядах від поступового лівого демократизму до утопічного соціалізму.

Проф. Любомир Винар: «Львівський період життя Мих. Грушевського». Прелегент назвав львівську добу Грушевського найповнішим періодом його життя і творчості, наслідуючи його багату багату діяльність на тлі тогочасних відносин в Галичині.

Ювілейна Конференція пройшла з великим успіхом і засвідчила тісну співпрацю українських істориків в трьох наукових установах: УВАН, НТШ і УІТ.

Докладний перебіг Ювілейної Конференції і резюме доповідей подамо в наступному числі нашого журналу.